

Jób – skúška viery, požehnanie čakania

Katechéza o starobe (10): V stredu 18. mája Pápež František sa zameral pozornosť Cirkvi na postavu biblického Jóba, ktorý nás tak učí prekonať „pokušenie moralizovania“ zoči-voči človeku, na ktorého sa sypú životné údery.

17.11.2022

Úvodom ku katechéze bolo čítanie z Knihy Jób:

„Tu Jób odpovedal Pánovi: Nuž dobre viem ja, že ty všetko urobíš, nijaký tvoj zámer nemožno prekaziť. Hovoril som, lenže neuvážil som tie divy, čo chápať ver' som nemohol. [...] Len z počutia som teba dosiaľ poznával, lež moje oko teraz ťa už uzrelo. Tak korím sa už, budem robiť pokánie a (posypem sa) prachom, taktiež popolom. A Pán požehnal koniec Jóbovho života viac ako jeho začiatok. [...] Jób žil potom ešte stoštyridsať rokov a uzrel svoje deti i deti svojich detí až do štvrtého pokolenia.“ (Jób 42,1-6.12.16)

Drahí bratia a sestry, dobré ráno!

Biblický úryvok, ktorý sme počuli, uzatvára Knihu Jób, ktorá patrí medzi špičky svetovej literatúry. My sa s Jóбом stretávame na našej ceste katechéz o starobe: stretávame sa s ním ako so svedkom viery, ktorý neakceptuje „karikatúru“ Boha, ale kričí svoj protest tvárou v tvár zlu, až

kým Boh neodpovie a neodhalí svoju tvár. A Boh nakoniec odpovedá, ako vždy prekvapujúcim spôsobom: ukazuje Jóbovi svoju slávu, ale bez toho, aby ho zdrvil, naopak, s výsostnou nehou, ako to robí Boh vždy: s nežnosťou. Aby sme pochopili silu Jóbovho volania, je potrebné pozorne čítať stránky tejto knihy, bez predsudkov, bez klišé. Urobí nám dobre, ak sa dáme do jeho školy, aby sme prekonali pokušenie moralizovania tvárou v tvár utrápenosti a sklúčenosti z bolesti nad stratou všetkého.

V tejto záverečnej pasáži knihy – pamätáme si ten príbeh: Jób, ktorý stratí všetko v živote, stratí bohatstvo, stratí rodinu, príde o deti, dokonca stratí aj zdravie, a zostane tam zranený, v dialógu s tromi priateľmi, potom so štvrtým, ktorí ho prídu pozdraviť. To je ten príbeh. A v tomto dnešnom úryvku, záverečnej pasáži knihy, keď sa Boh napokon

ujme slova - a tento dialóg Jóba s jeho priateľmi je ako cesta privádzajúca k momentu, keď sa Boh ujíma slova - sa Jóbovi dostáva chvála, pretože *pochopil tajomstvo Božej nehy skrytej za jeho mlčaním*. Boh karhá Jóbových priateľov, ktorí sa domnievali, že vedia všetko, vedia o Bohu i o bolesti, a keď prišli Jóba utešovať, nakoniec ho odsúdili podľa svojich predpojatých schém. Nech nás Boh chráni pred týmto pokryteckým a opovážlivým ľútostníctvom! Nech nás Boh chráni pred tou moralistickou nábožnosťou a nábožnosťou predpisov, ktorá nám dáva istú nadutosť a vedie vás k farizejstvu a pokrytectvu.

Všimnime si, ako sa Pán vyjadruje na ich adresu. Pán hovorí takto: „Môj hnev vzkypel proti tebe i proti [vám], [...], lebo ste o mne nehovorili pravdivo ako môj služobník Jób.“ [...] Toto je to, čo Pán hovorí Jóbovým priateľom. „A môj služobník Jób sa za

vás pomodlí. Na neho budem mať ohľad a nepostihnem vás súžením, lebo ste o mne nehovorili pravdivo ako môj služobník Jób“ (42,7-8). Toto Božie vyhlásenie nás prekvapuje, pretože sme čítali ohnivé stránky Jóbovho protestu, ktoré nás desili. A predsa – vraví Pán – Jób hovoril dobre, aj keď sa hneval, a dokonca sa hneval na Boha, ale hovoril dobre, pretože odmietol prijať, že by Boh bol „prenasledovateľom“. Boh je niečím iným. A ako odmenu Boh vracia Jóbovi dvojnásobok všetkého jeho majetku - po tom, ako ho požiadal, aby sa modlil za svojich zlých priateľov.

Zlomový bod *obrátenia vo viere* nastáva v samotnom vrchole Jóbovho výlevu, keď hovorí: „Som presvedčený, že môj Obranca žije a posledný sa zdvihne zo zeme. Tu v koži vlastnej postavím sa vzpriamený a zo svojho tela Boha uvidím. Vtedy ho ja, veru, ja sám uvidím. Moje oči

ho uzrú, a nie iný“ (19,25-27). Táto pasáž je nádherná. Prichádza mi na myseľ záver Haendelovho geniálneho oratória Mesiáš, po slávnostnom Aleluja soprán pomaly pokojne spieva túto pasáž: „Viem, že môj Vykupiteľ žije“. A tak po celej tejto Jóbovej bolesti a radosti je hlas Pána niečím iným. „Viem, že môj Vykupiteľ žije“: je to niečo nádherné. Môžeme to interpretovať takto: „Môj Bože, ja viem, že ty nie si prenasledovateľ. Môj Boh príde a vysúdi mi spravodlivosť“. Je to jednoduchá viera vo vzkriesenie Bohom, jednoduchá viera v Ježiša Krista, jednoduchá viera, že Pán na nás vždy čaká a príde.

Podobenstvo knihy Jób dramaticky a exemplárne predstavuje to, čo sa v živote skutočne deje. To, že na nejakého človeka, na nejakú rodinu alebo na nejaký národ dopadajú príliš ťažké skúšky, neúmerné ľudskej nepatrnosti a krehkosti. V živote

často, ako sa hovorí, „leje ako z krhly“. A niektorí ľudia sú zdrvení tou znôškou zla, ktorá sa zdá byť skutočne nadmerná a nespravodlivá. A mnoho ľudí je takých.

Všetci poznáme takýchto ľudí. Urobilo na nás dojem ich volanie, ale často sme aj zostali v úžase nad nezlomnosťou ich viery a lásky v ich tichu. Mám na mysli rodičov detí s ťažkým postihnutím alebo na tých, ktorí prežívajú trvalé zdravotné problémy, sami alebo u blízkeho člena rodiny... Sú to situácie často sťažené nedostatkom finančných zdrojov. V určitých okamihoch dejín sa zdá, akoby sa tieto hromady bremien zgrupovali. Tak ako sa to dialo v týchto rokoch pri pandémii Covid-19 a teraz sa to deje pri vojne na Ukrajine.

Môžeme tieto „excesy“ ospravedlniť ako vyššiu racionalitu prírody a dejín? Môžeme ich nábožensky

požehnať ako oprávnenú reakciu na viny obetí, ktoré si ich zaslúžili? Nie, nemôžeme. Existuje istý druh práva obete na protest tvárou v tvár tajomstvu zla, právo, ktoré Boh priznáva každému, ba napokon on sám mu ho vnuká. Niekedy za mnou prichádzajú ľudia a hovoria: „Ale, otče, ja som protestoval proti Bohu, pretože mám ten a ten problém...“ Ale vieš, drahý priateľ, že protest je spôsob modlitby. Keď deti, mladí ľudia protestujú proti svojim rodičom, je to spôsob, ako upútať pozornosť a žiadať, aby sa o nich postarali.

Ak máš v srdci nejakú ranu, nejakú bolesť a máš chuť protestovať, aj protest proti Bohu, Boh ťa počuje, Boh je Otec, Boh sa nezľakne našej protestnej modlitby, nie! Boh chápe. Ale buď slobodný, buď slobodný vo svojej modlitbe, neuväzňuj svoju modlitbu do predpojatých schém! Modlitba musí byť takáto, spontánna,

ako prosba syna voči otcovi, keď mu hovorí všetko, čo mu prichádza na jazyk, pretože vie, že mu otec rozumie. Božie „mlčanie“ v prvom momente drámy znamená toto. Boh sa nevyhýba konfrontácii, ale spočiatku necháva Jóbovi priestor na jeho protest, a Boh počúva.

Možno by sme sa neraz mali učiť od Boha tejto úcte a tejto nežnosti. A Bohu sa nepáči tá encyklopédia vysvetlení – nazvime to tak –, ako to robia Jóbovi priatelia. To je *slina jazyka*, ktorá nie je správna: je to tá nábožnosť, ktorá všetko vysvetľuje, ale srdce zostáva chladné. Bohu sa toto nepáči. Viac sa mu páči Jóbov protest alebo Jóbovo mlčanie.

Jóbovo vyznanie viery, ktoré sa ukazuje práve v jeho neustálom odvolávaní sa na Boha, na najvyššiu spravodlivosť, sa na konci završuje takmer mystickým zážitkom, povedal by som, ktorý ho núti povedať: „Len z

počutia som ťa dosiaľ poznával, lež
moje oko teraz ťa už uzrelo“ (42,5).
Koľko ľudí, koľkí z nás po nejakej zlej,
temnej skúsenosti urobí krok a
spoznajú Boha lepšie ako predtým! A
môžeme povedať ako Jób, poznal som
ťa trochu z počutia alebo z
rozprávania, ale teraz som ťa videl,
lebo som ťa stretol. Toto svedectvo je
obzvlášť vierohodné, ak si ho osvojí
staroba vo svojej postupujúcej
krehkosti a ubúdaní. Starí ľudia toho
v živote videli veľa! A videli aj
nedôslednosť sľubov ľudí. Ľudí práva,
ľudí vedy, dokonca ľudí náboženstva,
ktorí si zamieňajú prenasledovateľa s
obeťou a prisudzujú jej plnú
zodpovednosť za vlastnú bolesť.
Mýlia sa.

Tí starí ľudia, ktorí nachádzajú cestu
tohto svedectva, *premieňajúceho*
sklamanie zo strát na vytrvalosť v
očakávaní Božieho príslubu, – je tu
zmena, od rozhorčenia nad stratou k
vytrvalosti nasledovať Boží príslub –

títo starí ľudia sú nenahraditeľnými pre spoločenstvo pri čelení presile zla. Pohľad veriacich, ktorý sa obracia na Ukrižovaného, sa učí práve tomuto. Kiež by sme sa to naučili aj my, od toľkých starých otcov a starých mám, od toľkých starých ľudí, ktorí tak ako Mária spájajú svoju modlitbu, niekedy až srdcervúcu, s modlitbou Božieho Syna, ktorý sa na kríži odovzdáva Otcovi.

Hľadáme na starých ľudí, na starcov a starenky, hľadáme na nich s láskou, všímajme si ich osobnú skúsenosť, že si v živote toľko vytrpeli, že sa v živote toľko naučili, že toho toľko prežili a ako na konci majú tento pokoj. Pokoj – povedal by som – takmer mystický, ktorý je pokojom stretnutia s Bohom, takže môžu povedať: „Poznal som ťa z počutia, ale teraz ťa moje oči videli“. Nech sa títo starí ľudia podobajú pokoju

Božieho syna na kríži, ktorý sa
odovzdáva Otcovi.

*(Preklad: Slovenská redakcia
Vatikánskeho rozhlasu – Vatican
News)*

pdf | document generated
automatically from [https://
dev.opusdei.org/sk-sk/article/job-
skuska-viery-pozehnanie-cakania/](https://dev.opusdei.org/sk-sk/article/job-skuska-viery-pozehnanie-cakania/)
(07.08.2025)